

1. HÉT

BEVEZETÉS

AZ ELŐADÁS ELŐTT

- ⇒ *Köszöntsük a sorozat résztvevőit. Szánjunk rá néhány percet, hogy végigmenjünk a Munkafüzet Beszélgetés csoportokban (1) részén.*
- ⇒ *Kezdjük néhány rövid bevezető mondattal. Az alábbiak néhány ötletet adnak arra, hogy mit érdemes kiemelni e ponton.*

Már a sorozat elején szeretnék mindenkit megnyugtatni, hogy:

- Nem fogunk felkérni senkit, hogy olvasson fel, imádkozzon, énekeljen vagy bármi olyat tegyen, ami miatt kényelmetlenül érezhetné magát közöttünk.
- Nem fogjuk elkérni senkinek a telefonszámát, hogy utána a nyakára járjunk. Ha valaki úgy dönt, hogy nem jön vissza jövő héten, akkor is nagyon örülünk annak, hogy a mai estére szakított időt, és eljött.
- Bármilyen kérdést fel lehet tenni, de ha valakinek úgy jobb, akkor csak dőljön hátra kényelmesen, és figyeljen – nem kötelező hozzászólni semmihez.

A következő tíz hét során néhány nehéz kérdést fogunk közelebről megvizsgálni:

- Létezik-e Isten?
- Mi az értelme rövidke életünknek?
- Merre tartunk?

- Lehet-e boldog és elégedett az életünk?
- Miért van annyi szenvedés és fájdalom a világban?

Ezen kívül arra is szeretnénk időt szakítani, hogy bármi egyéb, a résztvevőknek fontos kérdést megbeszéljünk.

AZ ELŐADÁS

⇒ *Mondjuk el az előadást. Az alábbi szöveg csak általános vezérfonalul szolgál ehhez. A cél, hogy az előadás során szembesítsük a résztvevők keresztyénségről kialakított eddigi nézeteit, beidegződéseit azzal, amit az valóban jelent, és rámutassunk, hogy a keresztyénség lényege az „örömhír” Jézus Krisztusról (Mk 1,1). Biztassuk őket, hogy fedezzék fel maguk is, mi ez az „örömhír”, úgy, hogy időt szakítsanak Márk evangéliumának elolvasására.*

Ha körülnézünk a világban, egy sor kérdés támad bennünk, nem igaz?

Soha nem fogom elfelejteni azt a naplementét, amit a dél-afrikai Tábla-hegyen láttam. Elénk úszott egy felhő, és a végén már a felhőn keresztül csodáltuk Fokváros sziluettjét odalenn. E naplemente szépsége életem végéig elkísér. Olyan gyönyörű volt a szemünk elé táruló látvány, hogy legalább tizenöt percig álltunk ott néma csöndben, megilletődve mindannyian, beleértve egy nyolcéves kislányt is.

Lehet, hogy nekünk is van hasonló élményünk – amikor valósággal lenyűgöz bennünket a természet csodája. Ösztönösen tör belőlünk ilyenkor a kérdés: „Honnét származik mindez?”

Kíváncsi lennék, hogyan válaszoljuk meg magunknak ezt a kérdést. Vannak, akik meg vannak győződve, hogy a világ létrejött a pusztán véletlennek köszönhető, de olyanok is, akik úgy gondolják, hogy a világ mögött Isten szándékos teremtői munkája áll. James Jeans, a híres brit csillagász mondta egyszer: „Úgy tűnik, hogy a világmindenséget egy igazi Matematikus tervezte.”¹ A Föld és a Naprendszer rendje számára, mint ahogyan sokaknak szintén, egy mesteri tervezőre utal.

Vegyük például azt a tényt, hogy a Föld dőlésszöge pontosan 23 fok. A kutatók azt állítják, hogy ha ez a szög csak egy kicsit is eltérne ettől, a Földet apránként beborítaná a jég. Pontosán 23 fokos dőlésszögre van szükség ahhoz, hogy ne legyen probléma.

Vagy gondoljunk arra a galaxisra, ahol élünk: hozzávetőleg mintegy 400 milliárd csillag van csak a Tejúton, és úgy becsülik, hogy több mint 100 milliárd galaxis létezik a világegyetemben.

Dávid király a 8. zsoltárban így ír: „Ha látom az eget, kezded alkotását, a holdat és a csillagokat, amelyeket ráhelyeztél, micsoda a halandó – mondom –, hogy törődsz velem, és az emberfia, hogy gondod van rá?”² Ez a vers arról beszél, hogy Isten az, aki ezt az egész világegyetemet megalkotta és most is kézben tartja, olyan finoman, mint ahogyan mi, mondjuk egy kontaktlencsét tartanánk az ujjunk hegyén.

Honnét tudjuk, hogy fontosak vagyunk Istennek, és hogy „törődik a halandókkal”? Nos, ennek a hatalmas és csodálatos Istennek nemcsak a csillagokra és bolygókra van gondja. Ő teremtette a molekulákat, a neutronokat és a protonokat is. Ő alkotta azt a 120.000 km hosszú érrendszert is, ami az emberi testet behálózza, és eljuttatja a vért a több mint 60 trillió sejtbe. Ő az, aki a harkály csőre mögé, a feje irányába egy pici szivacsos lapocskát teremtett, hogy amikor a fákat fúrja, ne kapjon agyarázkódást. Nekünk ez talán nem olyan fontos, de egy harkálynak biztosan az!

De vajon nekünk milyen az Istenről alkotott képünk? Mi mit gondolunk Róla? Mik a nagy kérdéseink? Most szeretnénk egy kicsit beszélgetni kisebb csoportokban, és kezdjük mindjárt három egyszerű kérdéssel:

⇒ *Tegyük ki az alábbi kérdéseket, és olvassuk fel őket.*

- Mi az ön neve?
- Miért van itt?
- Ha feltehetne Istennek egy kérdést, tudva azt, hogy választ is kap rá, mi lenne az?

Ami a második, „Miért van itt?” kérdést illeti, nem ilyesmi választ várunk, hogy „egy adag DNS vagyok, az univerzum fogságában”, hanem egyszerűen azt szeretnénk megtudni, hogy ki-kí hogyan került ide ma este?

A harmadik kérdéssel kapcsolatban pedig egy jó kis John Travolta-film jut az eszembe, amiben valaki azt mondja neki: „Ha a válszaimtól megijedsz, akkor talán nem kéne több ijesztő kérdést feltenned.”²

Mi nem félünk a rázós kérdésektől. Lehet, hogy van, akiben már régóta ott feszülnek kérdések, anélkül, hogy eddig bárkinek is megfogalmazta volna őket. Merjünk őszinték lenni, és kérdezzünk bátran.

Ha a *Munkafüzet* 14. oldalára lapozunk, találunk helyet arra is, hogy majd leírjuk a válaszunkat ezekre a bizonyos kérdésekre.

⇒ *Adjunk 15 percet arra, hogy a csoportok megbeszéljék a kérdéseket, de hangsúlyozzuk, hogy lesz idő még a későbbiekben további beszélgetésre.*

Köszönöm. Nem tudom, kinek milyen kérdése van, lehet, hogy vannak közöttük nagyon személyes jellegűek, míg mások inkább elméleti jellegűeket tettek fel, azt viszont remélem, hogy jutunk velük valamire. Ha önöknek fontosak, akkor nekünk is azok.

Azt hiszem, nem járok messze az igazságtól, ha azt állítom, hogy legtöbb embernek két alapkérdése van, és minden további kérdés ezekre épül: Először is: Létezik-e Isten? Másodszor pedig, ha Isten valóban létezik, akkor milyen lehet?

Ha hiszünk a közvélemény-kutatásoknak, akkor el kell fogadnunk, hogy legtöbb ember úgy gondolja, Isten létezik³. Az a kérdés viszont, aminél a legtöbben elakadnak, a következő: „Ha Isten létezik, akkor honnét tudhatom, hogy milyen, és egyáltalán hogyan viszonyuljak hozzá?”

Nekem is komoly nehézségeim voltak ezzel a kérdéssel hosszú időn át. Gyerekkoromban édesanyám néha elvitt bennünket templomba, és borzasztó unalmasnak találtam az egészet. El se tudtam képzelni, mi a csuda köze lehet a templomba járásnak ahhoz, hogy én esetleg kapcsolatba kerüljek Istennel. A mai napig emlékszem, ahogy ott ültem, és unalmamban a téglákat számolgattam a falban.

Előfordulhat, hogy megpróbáltunk közeledni Istenhez valamikor a múltban, és elkezdtünk templomba járni ennek érdekében, de ezért vagy azért unalmasnak találtuk, így azzal a benyomással hagytuk ott az egészet, hogy keresztyénnek lenni, mindent összevetve, unalmas dolog.

Vagy valaki arra gondol, hogy a Bibliának semmi köze a mai világhoz. Végül is 2000 éve írták, tőlünk 2000 kilométerre. Ugyan hogyan vonatkozhatna az ránk, ami benne van?

Én régen úgy tekintettem a Bibliára, mint egy olyan könyvre, ami tele van szabályokkal. Oly mértékben távol állt tőlem az egész, hogy emlékszem, a hittanórákon azzal szórakoztam, hogy megpróbáltam a magam módján értelmezhetővé tenni a benne foglaltakat: rögbivel és focival kapcsolatos utalásokat kerestem benne. Különösen is büszke voltam a János evangéliuma 9. részének 1. versében tett felfedezésemre, ahol úgy tűnik, egyértelműen a bíróról van szó: egy olyan emberről szól a történet, aki „születése óta vak” volt.

De az is lehet, hogy valaki azt gondolja, amit a keresztyének hisznek, az egyszerűen nem igaz.

Én is úgy gondoltam, hogy az óvodásoknak szóló kitalált történetek világába tartozik mindez. Ezért aztán Jézus, amint a vízen jár, a napkeleti bölcsek és az ötezer ember megvendéglésének története együtt kavargott a fejemben a Micimackóról vagy a Mikulásról szóló mesékkel.

Azonban az összes bennem élő előítéletet egyszerűen kitörölte egy bibliai vers. Keressük ki Márk evangéliuma 1. részének 1. versét. (.... oldal a Bibliában)

⇒ Nyissuk ki a Bibliánkat, és olvassuk fel az említett verset.

Ezt olvassuk itt: „Jézus Krisztus, az Isten Fia evangéliumának kezdete.”

A keresztyénség tehát elsősorban nem azt jelenti, hogy

- templomba járunk,
- szabályoknak engedelmesskedünk,
- vagy megkeresztelkedünk.

Mint ahogyan nem

- gyönyörű épületekről szól,
- vagy egy olyan Istenről, akinek egyetlen célja, hogy minden szórákozást kiirtson az életünkből.

Nem, a keresztyénség Jézus Krisztusról szól. Az „evangélium” szó az jelenti, „örömhír”, tehát Márk evangéliuma 1. fejezetének 1. verse azt mondja, hogy az evangélium – az örömhír, a keresztyénség – lényege nem más, mint Jézus Krisztus. A Márk 1. első verse nem azt mondja, hogy az evangélium kezdete az, ha betartjuk a szabályokat, és nyomorúságosan érezzük magunkat. Nem, azt mondja, hogy az evangélium Jézussal kezdődik.

Az evangélium nem is azzal kezdődik, hogy „dobjuk sutba az agyunkat”. Nem kell lemondanunk a szürkeállományunk használatáról ahhoz, hogy Jézusban higgyünk – hiszen ő valóságos személy, aki az emberiség történetének egy adott pontján élt, járt és szólt. Egy olyan valaki, aki „lenyomozható”.

De térjünk vissza a kérdéshez: „Honnét tudhatom meg, hogy milyen Isten, és hogyan kellene viszonyulnom hozzá?” Az egyik legnagyobb dolog Jézussal kapcsolatban az, hogy ha őt megismerjük, akkor egyből vége lehet az Istennel kapcsolatos találgatásnak. Mégpedig azért, mivel a Biblia azt mondja, hogy Isten azáltal mutatta meg nekünk, kicsoda Ő, hogy elküldte az Ő Fiát, Jézus Krisztust. A Kolosséi levél 1. részének 15. verse azt mondja Jézusról, hogy „ő a láthatatlan Isten képe”.

Tegyük fel, hogy szeretnénk személyesen is megismerni az angol királynőt:

- írhatnánk neki,
- felhívhatnánk a Buckingham Palotát Londonban,
- vagy megállhatnánk a palota kapuja előtt egy nagy táblával, amin az áll, hogy szeretettel várjuk ebédre.

Persze nem jutnánk túl messzire egyik megoldással sem. Az egyetlen esélyünk arra, hogy megismerjük őt, az lenne, ha ő döntene úgy, hogy eljön, találkozni velünk. Nos, a Biblia szerint pontosan ez az, amit Isten tett, amikor elküldte az Ő Fiát, Jézus Krisztust. Isten be akar nekünk mutatkozni, és úgy döntött, hogy ezt Jézus Krisztus által teszi meg.

Biztosan volt már olyan élményünk, amikor egy nagyvárosi forgalmas utcán szórólapot akartak a kezünkbe nyomni, de mi nem fogadtuk el – vagy elfogadtuk, de aztán nem törődtünk vele –, mert úgy voltunk vele, hogy úgyszincs semmi értelme a dolognak. Nos, az *Evening Standard* című brit napilap végrehajtott egy kísérletet. Megbízta egy embert, hogy álljon meg London egyik forgalmas belvárosi metróállomásának kijáratánál, és kezdjen el egy szórólapot osztogatni az arra járóknak. A szórólapon az állt, hogy bárki, aki visszaviszi a lapot ennek az embernek, kap 5 fontot. Emberek tömegei mentek el mellette, de három óra leforgása alatt mindössze tizenegyen jöttek vissza a nekik járó 5 fontért. Az emberek azt hitték, hogy tudják, emberünk mit osztogat, és hogy számukra az úgyszincs jelent semmit, tehát nem foglalkoztak azzal, hogy elfogadják, vagy elolvassák.

Azt kérem mindenkitől, hogy ne kövesse el ugyanezt a hibát a Bibliával, hiszen ez a legfőbb információforrásunk Jézusról. Ha tudni szeretnénk, hogy milyen Isten, és hogyan kellene viszonyulnunk hozzá, akkor csak erre van szükségünk.

⇒ *Emeljük magasra a Bibliát.*

Ahhoz, azonban, hogy egy kapcsolat kialakuljon, idő kell. Pedig mi az azonnali megoldásokhoz szoktunk, nem igaz? Az

- azonnali hitel,
- a neszkává,
- és az instant kommunikáció korát éljük.

A kapcsolatok viszont nem így működnek. Időre van szükségük. Kérem, hogy senki ne mondja ezt: „Elmentem az egyik héten, kipróbáltam, de nekem ez nem jön be.” Tudom, hogy az idő ritka nagy kincs sokunknak – de a sürgős mindig a fontos ellensége. Ezért arra kérek szeretettel mindenkit, szakítson időt arra, hogy többet megtudjon ezekről a dolgokról.

⇒ *A következő példákhoz a saját környezetünkben ismert könyveket és személyiségeket említsünk, és ha lehet, a könyveket mutassuk is fel, amikor beszélünk valamelyikről.*

Bob Geldof angol popénekes önéletrajzának az „*Ez minden?*”⁴ címet adta. Miután nem kevesebb, mint 50 millió fontnyi pénzt gyűjtött össze a Live Aid segélykoncertekkel, egy alkalommal éppen a színpadon állt, amikor meghallotta, hogy egy rajongó a közeli sorokból ezt kiabálja: „Ez minden?”. Geldof így ír: „Ez az a kérdés, amit én is újra és újra felteszek magamnak.” A *London Times*-ban Mick Brown készített vele interjút – ott ezt olvashatjuk: „Amikor az ember megkérdezi Geldofot, hogy az élete teljes-e, kesernyés mosollyal válaszol. 'Egyáltalán nem. Azt sem tudom, mit jelent ez a szó. Mint ember, úgy érzem, hogy üres az életem; különben mitől lenne ez a nagy úr idebenn?’ – üt a mellkasára. 'Mindén, amit teszek, azért csinálom, mert félek az unalomtól, hiszen tudom, hogy csak ez várna rám. Félek tőle, és nagyon lehangol. Ezért igyekszem aktív életet élni. Még hozzá, sajnos, örült tempóban. Ez az „örült munkaláz” tart életben, és így tudok arra gondolni, hogy nem vesztegetem az időmet hiába.”⁵

Barry Humphries, az ausztrál kabaré műsorvezető könyvének címe: *Többet, kérem!*⁶ Így ír: „Mindig is többet akartam mindenből. Sosem volt elég a tej, vagy a pénz, vagy a zokni, vagy a szex, vagy a nyaralás, vagy a régiség, vagy az egyedüllét, vagy a hanglemez, vagy az ebédmehívás, vagy az igazi barát, vagy az ártatlan öröm, vagy a nyakkendő, vagy a taps, vagy a feltétel nélküli szeretet... Persze, rendszerint így is több volt a felsoroltakból nekem,

mint ami járt volna, de mindig maradt bennem egy szinte körvonalazhatatlan elégedetlenség: hát a többi vajon hol van?”

Nem megdöbbenő, hogy ez az elégedetlenség, ez a több utáni vágy, az üresség érzése mennyire rányomja a bélyegét visszatérő témaként a zenére, a filmekre és az irodalomra? Amerre csak nézünk, azt látjuk, hogy az emberek:

- célokat tűznek maguk elé,
- el is érik azokat,
- egy darabig eufórikus hangulatban vannak utána,
- és azután megint kezdődik előlről az üresség érzése.

Így aztán újabb célokat tűznek ki, hogy az úrt kitöltsék, és a kör bezárult. Valami mindig hiányzik. Úgy tűnik, hogy nem származik maradandó elégedettség abból, ha egyszerűen megkapjuk, amit szeretnénk. Valami, ott legbelül bennünk továbbra is elégedetlen marad.

Thom Yorke-ot, a Radiohead együttes énekesét megkérdezték, hogy miért folytatja tovább a zenélést azután is, hogy már elérte azt a sikert, amiről korábban álmódott. Válasza: „A zene kitölti a bennem lévő úrt. Mindenki ezért csinálja.” Arra a kérdésre, hogy „Mi lett azzal a bizonyos úrral?”, Yorke hosszú szünet után így felelt: „Még mindig ott van.”⁷

A Mátrix⁸ című filmben Morpheus azt mondja Neonak: „Hadd mondjam el, hogy miért vagy itt. Azért, mert tudsz valamit. Nem tudod elmondani, hogy mit, de érzed. Érezted egész életedben. Valami nincs rendben a világgal. Nem tudod, hogy mi, de tudod, hogy így van, és ez ott van, mint egy szála az agyadban, és megőrjít.”

Augustinus így foglalta össze a problémát 1500 évvel ezelőtt, amikor Istenről írt: „magadért teremtettél bennünket, és nyugtalan a szívünk, míg meg nem nyugszik benned.”⁹ Lehet, hogy igaza van? Ne sajnáljuk az időt arra, hogy utánajárjunk!

AZ ELŐADÁS VÉGÉN

Hadd fejezzem be a következő kérdésekkel, amiket azután meg lehet beszélni a csoportokban:

⇒ *Tegyük ki az alábbi kérdéseket, és olvassuk fel őket.*

- Mi a személyes véleményünk a keresztyénséggel kapcsolatban?
- Hogy tetszik az a gondolat, hogy szakítsunk időt Márk evangéliuma elolvasására?

⇒ *Hagyjunk kb. 30 percet a csoportoknak, hogy végigmenjenek a Munkafüzet Beszélgetés csoportokban (2) részén.*

A BESZÉLGETÉS VÉGÉN

Elérkeztünk az este „hivatalos” végéhez, de ha valaki még szívesen maradna, és folytatná a beszélgetést, erre is van lehetőség.

Vigyük haza a Bibliát és a *Munkafüzetet* magunkkal. Szeretnénk, ha néhány fejezetet sikerülne megismerni Márk evangéliumából minden héten, mielőtt újra találkoznánk. A *Házi feladat* című rész a *Munkafüzetben* segítségül lesz ebben. A 6. hét végére így ki lehet olvasni az egész Márk evangéliumát.

Köszönjük még egyszer, hogy szántak rá időt, és eljöttek. Jó munkát az 1. héthez tartozó *Házi feladathoz*, a következő találkozónkig. Remélem, akkor újra látjuk egymást.

- ¹ Sir James Jeans: *The Mysterious Universe* (Cambridge University Press, Cambridge 1932) 140. o.
- ² *Ponyvaregény* (rendezte: Quentin Tarantino; producer: Lawrence Bender; Miramax Films, 1994)
- ³ *Social Trends 30* (szerk.: Jil Matheson és Carol Summerfield; National Statistics; Crown Copyright 2000; The Stationary Office, London 2000) 219. o. 13.20 bekezdés
- ⁴ Bob Geldof és Paul Valley: *Is That It?* (Sidgwick & Jackson, London, 1986)
- ⁵ *The London Times*, 1998. szeptember
- ⁶ Barry Humphries: *More Please* (Viking, Middlesex, 1992) xi. o.
- ⁷ *New Musical Express*, 2001
- ⁸ *A Mátrix* (rendezte: Andy Wachowsky és Larry Wachowsky; producer: Joel Silver; Warner Brothers, 1999)
- ⁹ Augustinus: *Vallomások* I. könyv. I. fejelet. (Gondolat Kiadó, Budapest 1987) 23. o.

2. HÉT

JÉZUS – KI VOLT Ő?

AZ ELŐADÁS ELŐTT

⇒ *Üdvözljük a sorozat résztvevőit, és javasoljuk, hogy a következő 20 percben beszéljék meg csoportjukban a Munkafüzetben található Beszélgetés csoportokban (1) kérdéseit.*

AZ ELŐADÁS

⇒ *Mondjuk el az előadást. Az alábbi szöveg csak általános vezérfonalul szolgál ehhez. Az előadás célja rámutatni Márk evangéliuma alapján, hogy Jézus isteni erővel és hatalommal cselekszik. Arra hívja a résztvevőket, hogy merjék az ő hatalmára bízni életüket.*

Jó estét, szeretettel köszöntünk mindenkit a *Kereszt-kérdések* sorozat második estéjén. Nagyon örülünk, hogy ismét el tudtak jönni.

Remélem, még emlékszünk arra, amiről múlt héten volt szó. Nagyon egyszerű, ám hihetetlenül fontos dologról beszéltünk. A keresztyénség nem gyönyörű épületekről vagy unalmas istentiszteletekről szól; és nem is arról, hogy mondjunk le a szürkeállományunk használatáról, hanem Jézus Krisztusról. Ezért kezdtük múlt héten a Márk 1. részének első versével: „Jézus Krisztus, az Isten Fia evangéliumának kezdete”.